

**'Ik volg
mijn hart en
dat van
de boom'**

Interview met boomkunstenaar Hans Nijmeijer

Zodra we het erf bereiken van boomkunstenaar Hans Nijmeijer, een beetje verstoep aan een Twentse zandweg, weten we dat we goed zitten. Overal hout, beelden, zitplekjes; in een vrolijke, creatieve atmosfeer wordt hier gewoon en gewerkt. We strijken neer onder de notenboom en raken aan de praat.

Tekst: Johan Vijfvinkel
Foto's Hans Nijmeijer

“Ik heb gewoon de vierjarige hoveniersopleiding gevolgd aan een AOC. Van nature ben ik altijd op zoek naar afwisseling, ik leer graag, vooral door zelf dingen te proberen. Van dingen die mis gaan leer je het meest. Die kans kreeg ik volop toen ik na school op een landgoed in Frankrijk terecht kwam. Daar deed ik onderhoudswerk, er moesten veel bomen gezaagd worden om open plekken te creëren, ze gaven me de vrije hand. Tijdens het werk in het bos heb ik eerst een zeiltje gespannen en vervolgens een werkbankje en een krukje geknutseld, om bij regenachtig weer de zagen te kunnen slijpen. Uit gekkigheid heb ik toen een troon gezaagd voor de eigenaar van het landgoed, vervolgens een hagedis geprobeerd en zo ging het verder. Daarna heb ik een tijd bij een boomverzorgingsbedrijf gewerkt. We verzorgden veel monumentale bomen en kwamen op allerlei bijzondere plekken. Daar heb ik veel over bomen en hout geleerd”.

“Inmiddels maak ik al zo’n 20 jaar

houtsculpturen. Daar beleef ik heel veel plezier aan, maar het moet geen routine worden. Naast de sculpturen ontwerp ik buitenruimtes, geef ik advies en ben ik bezig met ecologisch bouwen, wilgenbouw en natuurspeelplaatsen. Die afwisseling vind ik heel prettig, vooral het werken aan natuurspeelplaatsen geeft veel voldoening”.

“Mijn eigen werk verkoop ik zelden. Meestal werk ik in opdracht. Liefst wil ik de opdrachtgever eerst een

beetje leren kennen: ‘wie is het, wat past daarbij?’ Vaak zijn het particulieren waar een boom weg moet die emotionele waarde heeft. Zo’n boom is bijvoorbeeld nog door opa geplant. Een beeld is dan een mooie manier om de boom een tweede leven te geven. Een keer stelde ik een beeld met een dolfin ten toon, dat sprak een vrouw erg aan, in gedachten verzonken bleef ze het dier staan aaien. Dat vond ik zo mooi, dat ik haar het beeld gegeven heb. Stomverbaasd natuurlijk, maar

het voelde heel goed. Het leukst vind ik het als de vorm tijdens het werk ontstaat. De boom bepaalt wat er gebeurt, ik reageer op wat ik tegenkom. Voor de opdrachtgever maak ik soms eerst een schets maar ze zeggen ook wel: 'Verras ons maar, dat vinden we gaaf'. Dan geven mensen je echt het vertrouwen dat het wel goed komt, dat werkt prettig".

"Het liefst gebruik ik duurzame houtsoorten, het kernhout van een boom blijft heel lang mooi. Eik, ceder, robinia en douglas zijn het duurzaamst, die blijven wel 15 tot 20 jaar mooi, robinia zelfs nog langer. Beukenhout is niet zo geschikt voor buiten en haalt amper de tien jaar. Maar soms moet je het doen met een houtsoort die minder geschikt is, bijvoorbeeld als een boom weg moet. Dat leg ik uit, als de opdrachtgever zich dat bewust is en ervoor kiest vind ik het prima".

"Als ik begin probeer ik om niet teveel na te denken, het is een ontdekkingsreis. Met je verstand ga je denken 'hoe moet dat?', met je gevoel vraag je je af 'wat wil de boom?'. Terwijl ik bezig ben ontdek ik nerven, groeirichtingen, knoes-

"Het gaat me vooral om respect voor de boom".

ten, verschillende hardheden, rotte plekken. Daaruit ontstaat de vorm. Toen ik pas bezig was, kon ik niet stoppen, een beeld was nooit af, ik was nooit tevreden. Nog steeds ga ik weleens aan de slag met een oud beeld om weer wat te veranderen".

"Soms gebruik ik lijnolie of transparante beits om een beeld langer goed te houden. Verf gebruik ik maar

zelden, het verhuult het karakter van het hout. Bij beits of lijnolie blijft het hout zichzelf. Ook gebruik ik vuur om te verduurzamen. De koollaag beschermt het hout. Vroeger deden boeren dat ook met paaltjes in hun weiland. Voor het uithollen van de binnenzijde gebruik ik ook vuur. Soms steek ik een beeld dat ik overdag gemaakt heb 's avonds in de fik. Niet omdat het niet goed is, maar

als vuursculptuur voor mezelf. Het is heel fascinerend: de vlammen volgen het lijnenspel en er gebeuren onverwachte dingen, bijvoorbeeld als het vuur een rotte plek bereikt. Ooit maakte ik in Duitsland een enorm beeld van acht meter hoog en een meter breed. Aan het eind van het feest ging het in lichterlaaie, een spectaculair slot. De restanten vormden een nieuw beeld in de tuin”.

Als ik iets bestaands probeer na te maken ben ik nooit tevreden, het komt niet echt tot leven. De boom volgen vind ik veel spannender omdat ik zelf ook niet weet wat eruit komt. Werk maken voor een natuurspeelplaats is erg leuk, een sprookjesboom met gekke fantasiebeesten of een kaboutermutsje dat uit de boom steekt

verrast en prikkelt de fantasie. Kinderen zijn daar veel gevoeliger voor dan volwassenen. Toch hoop ik dat zij zich ook laten verrassen. “Voor grote beelden is een motorzaag noodzakelijk kwaad, het zou anders veel te veel tijd kosten. Zo’n motorzaag lijkt stoer, maar maakt ook veel herrie. Het liefst werk ik met beitels, gutsen en schuurpapier. Een klein beeld voor binnen vereist meer detaillering dan een groot buitenbeeld dat je vanuit de verte bekijkt. Het gaat me vooral om respect voor de boom. Een boom die weg moet een tweede leven geven, er als het ware een monument van maken, dat inspireert mij. Dat vind ik ook veel belangrijker dan het beeld dat ik maak. Soms is de stam van zichzelf mooi genoeg. Dan raad ik mensen af om er meer mee te doen. Een mooie klimmer er doorheen laten groeien is dan voldoende”.

“In Hengelo was een paar jaar geleden een oude, monumentale eik omgewaaid die helemaal hol was van binnen. Diezelfde nacht heb ik er (anoniem) een jonge boom ingeplant met een gedicht erbij. Een paar jaar later werd mij

gevraagd om met het hout van die boom, dat bewaard bleek, een beeld te maken. De restanten van de oude, holle boom zijn in een park geplaatst, met daarin weer een jonge eik en het gedicht. Aan de binnenzijde van de oude stam heb ik tranen gemaakt en voor het contrast blauw geverfd (zie achterzijde van deze Oase). De tranen om de oude boom voeden op hun beurt de jonge boom. Zo verweef je het oude met het jonge leven. Respect bijbrengen voor de oude zielen van de bomen, als dat lukt is mijn werk geslaagd”.

“Al heel lang heb ik de wens om voor elke boom die ik omzaag een nieuwe te planten, een arboretum te maken. Dat is een groot plan, dat voorlopig nog blijft voortsuideren. Het moet namelijk echt groot zijn, zodat bomen daar ook uit kunnen groeien. Het gaat niet om mij, maar om de toekomst van de bomen. Tot nu toe waren anderen er wel enthousiast over, maar een plek met echt voldoende ruimte is niet zomaar te vinden, maar dat komt vast nog wel”.

Meer: www.boomkunst.nl

